

Before you Sign

တၢ်ဟံးန့ၢ်ကွၢ်ထွဲဖိဒီးတၢ်လဲၤထံၣ်လိာ်သး

တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်ဘၣ်သ့, တချးလၢသုဒိကန့ၢ် ဖိးခးဒီးဘၣ်န့ၢ်န့ၢ်လီၤ. ဖိးခးအံၤ တၢ်မၤအိၣ်ထီၣ်အီၤ ဒ်သိးကမၤ စၢၤဒုးသ့ၣ်ညါန့ၢ်ပၢၢ်သ့ လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီခွဲးယၢ်အိၣ် လၢအိၣ်ထီၣ်ကွၢ်အိၣ်ပူၤန့ၢ်လီၤ. သုမ့ၢ်သ့ၣ်ညါသုခွဲးသုယၢ် ဒီးသုမ့ၢ်ဒါတဖၣ်န့ၢ် သုကသုယုထၢတၢ် လၢအကဘၣ်ဘျးသုတၢ်အိၣ်မူ လၢခဲဒုဒ်အပူၤန့ၢ်လီၤ. တၢ်အဂ္ဂုဒိၣ်ဝဲ လၢသုကဘၣ်သ့ၣ်ညါ ဖိးခးတဖၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် လၢကဘၣ်လိာ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢသုတၢ်အိၣ်အသးအဂီၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်ဒုဒ်အဟ့ၣ်သ့ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယး မ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဂ့ၢ်အကျိၤအခိၣ်တီတဖၣ် လၢတၢ်သူအီၤလၢ သုတၢ်အိၣ်အသးအဂီၢ် ကသ့ဝဲဒုဒ်န့ၢ်လီၤ.

တနံၤအံၤ ပကကတီၢ်သကိးဘၣ်ယး ပုၤလၢအကဟံးန့ၢ်ကွၢ်ထွဲဖိဒီး ပုၤလၢအကလဲၤထံၣ်အိၣ်သကိးအဖိအဂ့ၢ်ဖဲ ဒီမိဝၢ်အိၣ်လီၤဖး မ့တမ့ၢ် မၤန့ၢ်လံာ်လီၤဖျၢၣ်ဝံၤလံတဖၣ် လၢအအိၣ်လၢအိၣ်ထီၣ်ကွၢ်အိၣ်ကီၢ်ဂ့ၢ်ပူၤအံၤန့ၢ်လီၤ.

သုမ့ၢ်လီၤဖးလိာ်သုသး မ့တမ့ၢ် သုမ့ၢ်လီၤ ဖျၢၣ်လိာ်သုသးလံန့ၢ် ဒီးသုမ့ၢ်အိၣ်ဒီးသုဖိန့ၢ် သုတၢ်သံကွၢ်ကအိၣ်ဝဲဘၣ်ယး မတၢ်ကဟံးန့ၢ် ကွၢ်ထွဲသုဖိတဖၣ်န့ၢ်လဲၣ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်ကအိၣ် ဒီးမတၢ်လဲၣ် ဒီးကအိၣ်ဝဲဖဲလဲၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ဟံးန့ၢ်ကွၢ်ထွဲအဖိအခိပညီမ့ၢ်ဝဲ တၢ်အိၣ်ဒီး အခွဲးအယၢ် လၢအယုလိာ်ဖိးလိာ် ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢကမၤတၢ်ယုထၢ လၢအဂ္ဂုဒိၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယးဒီးတၢ်ကဘၣ်ကွၢ်ထွဲ ဒုးဒိၣ်ထီၣ် ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်လဲၣ်န့ၢ်လီၤ. အဒိ, အဝဲသ့ၣ်ကလဲၤထီၣ်ကွၢ်ဖဲလဲၣ်, အဝဲသ့ၣ်အတၢ်စူၢ်တၢ်န့ၢ်ဒီး အတၢ်ဘျၢၣ်ထူၤဘိယုၤ ကမ့ၢ်မနုၤလဲၣ်. ဒီးတၢ်ဆၢတဲာ်ဘၣ်ယး တၢ်ကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ် အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချန့ၢ်လီၤ. တၢ်ဟံးန့ၢ်ကွၢ်ထွဲဖိ န့ၢ် တဘၣ်ယးဒီး နဖိအိၣ်လၢမတၢ် တၢ်အသိးန့ၢ်ဘၣ်. သုဒီမိဝၢ်ခံၣ် ကဘၣ် ဆၢတဲာ် လၢသုဖိကဘၣ်အိၣ်ဒီး မတၢ်လဲၣ် ဖဲသုအိၣ် လီၤဖး မ့တမ့ၢ် လီၤဖျၢၣ်ဝံၤအခါ န့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤပုၤကိးဝဲ လၢတၢ်ဆၢတဲာ်သုဖိအိၣ်ဟံၣ် အလီၢ်န့ၢ် လီၤဆီဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်ကွၢ်ထွဲဖိန့ၢ်လီၤ.

အဒိ, နမ့ၢ်မၤန့ၢ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ကွၢ်ထွဲနဖိ ဒီးနမ့ၢ်ပုၤထဲတၢ်ဂီၤ လၢအဆၢတဲာ်ဘၣ်ယးသုဖိအဂ့ၢ်အကျိၤတဖၣ်န့ၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဝဲဒီး သုဝဲခံၣ်လၢာ် လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ပျဲၤသိးသိးသုဝဲကစီဒီန့ၢ်လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒီး နဖိကအိၣ်ထဲဒုဒ်ဒီးနၢ်တၢ်ဂီၤ ဘၣ်ဆၢသုဒီမိဝၢ် ခံၣ်လၢာ် အိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးန့ၢ်ကွၢ်ထွဲဖိဒ်သိးသိး ဒီးနီၤလီၤမၤတၢ်ယုထၢဘၣ်ယး သုဖိကထီၣ်ကွၢ်အဂ့ၢ် တၢ်ဘျၢၣ်တၢ်ဘိအကျိၤအကျဲ ဒီးတၢ်ကွၢ်ထွဲအဝဲသ့ၣ် အတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချအဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ဟံးန့ၢ်ကွၢ်ထွဲဖိ (Joint Custody) အခိပညီမ့ၢ် “တၢ်ဆၢကတီၢ်ဒ်သိးသိး” လၢကအိၣ်ဒီးဖိတဖၣ်န့ၢ်ဘၣ်.

Before you Sign

တင်လီလီလာသုဖိအိတ်ဝဲ အအါကတၢ်န့ၣ် တၢ်ကိးဝဲလၢ အဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်လီၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. အဒိပညီ မ့ၢ်ဟံၣ်လၢဖိသ့ၣ်အအိတ်ဝဲအအါ ကတၢ် မ့တမ့ၢ် ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်မ့ၢ် မိၢ်ပၢ်ထဲတၢ်ဂၤဇၤ လၢအမၤန့ၢ်တၢ်ဟံးန့ၢ်ကွၢ်ထွဲန့ၢ် နဟံၣ်ကမ့ၢ်နဖိအဟံၣ်လီၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးမိၢ်ပၢ်အဂၤတၢ် ဟဲဟးအိတ်သကိးဝဲညီန့ၢ်သ့ကစီဒီလီၤ.

ဟံၣ်နီၤအိတ်သကိး (shared residence) မ့ၢ်ဝဲဖဲ ဖိသ့ၣ်တဖၣ်အိတ်သကိးတၢ်ဆၢကတီၢ်ပွဲၤသီးသီး ဒီးအမိၢ်ပၢ်တၢ်ဂၤစုၣ်စုၣ်န့ၣ်လီၤ. မိၢ်ပၢ်တၢ်ဂၤအဟံၣ် တၢ်ပၢ်ကဲအီၤလၢဟံၣ်လီၤတၢ်သ့ဝဲ ဒီးအဂၤတၢ်ဂၤအဟံၣ်ကဲ ဟံၣ်လီၤခံ (secondary residence) န့ၣ်လီၤ. သုဝဲနီၤဒီမိၢ်ပၢ်ခံဂၤ မ့ၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ လၢသုဖိကအိတ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ် သ့ဘၣ်တုၢ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤအံၤ လၢတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ အလံၣ်ကွဲး နီၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. နအၢၣ်လီၤမ့ၢ်တကဲန့ၣ် နကဘၣ်တဲသ့ၣ်ညါနဟံၣ်ဖိယီဖိအပီၣ်ဂီၤ ဒ်အမ့ၢ်ပုၤအိတ်လၢတၢ်ဘၢၣ်စၢၤ လၢအကမၤစၢၤနၤ ဘၢၣ်ယး လၢနကမၤန့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤတခါန့ၣ်လီၤ. နလဲၤဆူစံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်အဂူ ဒီးယုထီၣ်လၢတၢ်ကဆၢတဲၣ်နံၣ်န့ၣ် သ့ဝဲစ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ.

စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်သ့တၢ်မၤကွၢ်ယုလိၣ်ဖိးလိၣ် ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢတၢ်ကိးဝဲ “အသးစဲဘူးဒိၣ်ကတၢ်” (best interests of the child) လၢကဆၢတဲၣ်ဖိသ့ၣ်အအိတ် တၢ်လီၤဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်ညီၣ်န့ၣ်တိၣ်ပၢ်ဝဲ လၢဖိသ့ၣ်မၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လိၣ်အသး ဒီးမိၢ်ပၢ် တၢ်ဂၤစုၣ်စုၣ် လၢအလီၤဖးလိၣ်အသးဝံၤအလီၤခံန့ၣ် ဝုၤဒိၣ်တက့ၢ်လီၤ.

စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်သ့တၢ်မၤကွၢ်ယုလိၣ်ဖိးလိၣ် ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢတၢ်ကိးဝဲ “အသးစဲဘူးဒိၣ်ကတၢ်” (best interests of the child) လၢကဆၢတဲၣ်ဖိသ့ၣ်အအိတ် တၢ်လီၤဖဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. စံၣ်ညီၣ်ကွီၢ်ညီၣ်န့ၣ်တိၣ်ပၢ်ဝဲ လၢဖိသ့ၣ်မၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လိၣ်အသး ဒီးမိၢ်ပၢ် တၢ်ဂၤစုၣ်စုၣ် လၢအလီၤဖးလိၣ်အသးဝံၤအလီၤခံန့ၣ် ဝုၤဒိၣ်တက့ၢ်လီၤ.

ဖိသ့ၣ်ဂီၢ်ကြးဝုၤ ဒီးအသးစဲဘူးဒိၣ်ကတၢ် တၢ်မၤကွၢ်လၢတၢ်ဟံးန့ၢ်ကွၢ်ထွဲဒီး တၢ်လဲၤထံၣ်လိၣ်အပူၤ အတၢ်ဂ့ၢ်ဆိကမိၣ်ဝဲဒ်အံၤ

- တၢ်ဂ့ၢ်လိၣ်မုၢ်လိၣ် လၢမိၢ်ပၢ်တၢ်ဂၤစုၣ်စုၣ် ဒီးဖိအဘၢၣ်စၢၤ
- သးအတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤစၢၤယၢၣ်အသး လၢမိၢ်ပၢ်တၢ်ဂၤစုၣ်စုၣ် ဒီးဖိအဘၢၣ်စၢၤ
- ဖိသ့ၣ်အိတ်ဘၣ်မုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ် ဝၢ်ဝၢ်ကျၢၤကျၢၤဆဲးယံၣ်လဲၣ်
- မိၢ်ပၢ်တၢ်ဂၤစုၣ်စုၣ် အတၢ်ဂ့ၢ်ကျဲၤလၢ ကကွၢ်ထွဲဒုးဒိၣ်ထီၣ်အဖိ
- လၢတၢ်ဂ့ၢ်တနီၤ ဖိသ့ၣ်အတၢ်ထံၣ် ဒီးအတၢ်မိၣ်န့ၢ်သးလီၤတဖၣ်
- မ့ၢ်တၢ်မၤဆူၣ်မၤစီးအိတ်ဝဲ လၢဟံၣ်ဖိယီဖိတၢ်ဂၤအဖိခိၣ် မ့တမ့ၢ် လၢဖိသ့ၣ်တၢ်ဂၤအဖိခိၣ်နီၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်အိတ်အသး ‘အါတက့ၢ် ဖိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဘျး လၢအိတ်ဘၣ်ဒီးမိၢ်ပၢ်ခံဂၤလၢၣ် တပူၤယီၤလီၤ. တလိၣ်လၢကဘၣ်မ့ၢ် ဆၢကတီၢ်ပွဲၤသီးသီးဘၣ်သန့ၣ်က့ အဒိပညီအိတ်လၢလၢပွဲၤပွဲၤလီၤ.

Before you Sign

တၢ်မၤဆူၣ်မၤစိး ဒီးတၢ်မၤနၤအိၣ်ယိၣ်မ့ၢ်အိၣ်တမံၤမံၤန့ၣ် စံၣ်ညီၣ်ကိၣ်အဂူၤကဟ့ၣ်လီၤတၢ်ကလုၢ် လၢတၢ်လဲၤဟးထံၣ်ဖိသၣ်န့ၣ် တံၣ်ဘၢကဘၣ်လဲၤပီၣ်ကွၢ်ထွဲန့ၣ်ကျဲလီၤ.

ပမုၢ်လၢလၢနကထံၣ်န့ၣ် ဖိးခးဝဲအံၤ ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ကစီၣ်ဂ့ၤတခါ လၢအယူလိၣ်ဖိးလိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ လၢအဘၣ်ယးဒီးတၢ်ဟံး န့ၣ်ကွၢ်ထွဲဖိ ဒီးတၢ်လဲၤထံၣ်လိၣ်ဖိသၣ် ဖဲတၢ်အိၣ်လီၤဖး မ့တမ့ၢ် တၢ်အိၣ်လီၤဖျၢၣ်မၤအသးဝံၤအလီၢ်ခံန့ၣ်လီၤ. နတၢ်သံကွၢ်ဘၣ်ယး တၢ်အိၣ်လီၤဖး မ့တမ့ၢ် လံၣ်လီၤဖျၢၣ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ် ဝံသးစူၤ ဟံးန့ၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် ဒီးဒိကန့ၣ်ပဖိးခးဘၣ်ယး တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီၢ်အံၤတက့ၢ်.

တၢ်ဘၣ်ထွဲ/တၢ်အဂံၢ်ခိၣ်သ့ၣ် - နတၢ်သံကွၢ်ဘၣ်ယးတၢ်ဂ့ၢ်အခိၣ်တီၢ်အံၤ မ့ၢ်အိၣ်ခိးဝဲန့ၣ် ဝံသးစူၤကွၢ်ကဒါကွၢ်ဆူ ပှၤလၢအမၤစၢၤန့ၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ကကွၢ်ကိၣ်လၢအတဲဘၣ်န့ၣ် ဘၣ်ယးဒီးဖိးခးအံၤန့ၣ်တက့ၢ်. နခိၣ်ဖျၢၣ်ထၢၣ်မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ် နလဲၤယုကွၢ်အီၤဖဲ stepstojustice.ca မ့တမ့ၢ် settlement.org န့ၣ်သ့ဝဲ လၢနကသ့ညါအါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်သ့ၣ်ညါတ့ၢ်လံ နတၢ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် လၢအဘၣ်လိၣ်ဖိးဒုဒီးတၢ်သိၣ်တၢ်သီ, တၢ်မၤစၢၤဆီၣ်ထွဲ မ့တမ့ၢ် ပှၤကကတီၢ်န့ၣ်တၢ်လၢနဂီၢ်န့ၣ် ဝံသးစူၤကိးကျဲၤ Legal Aid Ontario ဖဲလီၤတဲစိၤ ၁၈၀၀-၆၆၈-၅၂၅၈ မ့ၢ်ဟးထီၣ်တသီတုၤယဲၣ်ၣ်သီ စးထီၣ်လၢဂီၤခီ ၈ န့ၣ်ဂံၣ် တုၤဟါခီ ၅ န့ၣ်ဂံၣ်သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ် (EST) လၢတၢ်ကမၤစၢၤန့ၣ်အဂီၢ် အိၣ်ဝဲဒီးပှၤကတီၢ်တၢ်အကျိၣ် ၃၀၀ အဘျဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကကွၢ်ကိၣ် လၢအမၤစၢၤဆီၣ်ထွဲဖိးခး လၢတီၢ်စုတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ The Law Foundation of Ontario, The YWCA St. Thomas-Elgin မ့ၢ်ပှၤလၢအဘၣ်မူဘၣ်ဒါ လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအဂီၢ်လီၤ.